

## A Pannon Filharmonikusok jubileumi koncertjéről

A gálahangversenyen Hamar Zsolt, Howard Willams és Nicolas Pasquet vezényelt felváltva egy többségében magyar programot. A zenekar kiválóan felkészült erre az alkalomra és egészen felfokozott hangulatú, kiváló produkció születet a Pécsi Nemzeti Színházban. Láthatóan örült mindhárom dirigensnek és igyekezett teljesíteni a különböző stílusú instrukciókat, a más-más manuális utasításokat. A hangzáson bizony érződött az új, minőségi vonóshangszerek jelenléte, még ha a nagy melegben játék közben el is hangolódta a fúvóshangszerek némelyikétől. A hölgyek öltözete, a barna alaptónusú, kicsit színjátkos anyagból, egyéni kívánságra rövidujjal vagy ujjatlanul, esetleg kétrészes formára szabott hosszú ruha impozáns látványt nyújtott.

Toller László, Pécs város polgármesterének ünnepi köszöntője után Hamar Zsolt vezényelte Erkel 1887-ben, a Nemzeti Színház fennállásának 50. évfordulójára komponált Ünnepi nyitányát, ami nagyon szép vonóshangzással, markánsan vezetett szólammokkal nyitotta meg a hangversenyt. A tömör, grandiózus hangzás után a pasztellszíneké volt a főszerep. Howard Willams lépett a karmesteri dobogóra és intette be Bartók op. posth. Hegedűversenyének I. tételét. A fiatal hegedűművész, Geyer Stéfi iránt táplált érzelmi fellángolásban született versenymű ideális szólistája volt Gyermáné Vass Ágnes, akinek érzékeny játéka, finom dinamikája, a zenekarral való folyamatos kontaktusa egészen légi hangulatot teremtett. Williams sem elsősorban azt érezte feladatának, hogy pontosan és helyes technikával üssön, hanem hogy ügyeljen erre az egymásra figyelésre, hogy segítsen az impresszionista színek kikeverésében.

Újabb Ünnepi nyitány következett, ezúttal Sosztakovicsé, Nicolas Pasquet iránnyításával. Ebben a darabban teljes fényükben megmutatkozhattak a rezesek

és az is, hogy egy német iskolán nevelkedett muzsikusként számára mennyire testre szabott lehet egy kemény beintéseket követelő, meglehetősen gazdagon hangszerezett, harsány szláv kompozíció.

Hamar Zsolt második fellépése Liszt Magyar fantáziájának dirigálása volt, a zongora mellett a pécsi származású Jandó Jenő ült. Annak idején, 1986-ban a Zeneakadémián csodálattal adóztam annak a hangversenysorozatnak, amelyen végigjátszotta a Liszt-rapszódiaikat. Most is fel-felcsillant néhány nagyon szép, kvázi-improvizatív megoldás, egészében azonban mintha zaklatottabb lett volna a kelleténél, billentése helyenként határozottan erőszakos volt, s a karmester nem egyszer kényszerült zenekarnyi muzsikust az el-elszaladó tempó után „kergetni”.

Hamar Zsolt és a muzsikuskok remekül érezték és éreztették a Rákóczi-dallamkörből idézett, mint egy kuruc tábor különböző pontjaiból egymásnak felelgető parlando íveket, amelyek helyenként a zenekarral folytattak párbeszédet.

A hangverseny második része Debussy Egy faun délutánjával kezdődött, amit Szkladányi Péter emlékének ajánlott Nicolas Pasquet dirigens. Gazdag, szólamokban kidolgozott hangzás jellemezte az interpretációt, amiben helye lett volna az egyes hangzásterek közötti karakterisztikusabb váltásnak is. A zenekar általában és ebben a műben is nagyon szép pianokat szólaltatott meg, helyenként egy kis szín, zengés azonban hiányzott belőlük.

Haydn Bevezetés és magyar rondó című művét Howard Williams hangszerelte és ő is vezényelte ezen az estén. Új-fent elbűvölt a mélyvonósok gazdag, tömör, tiszta hangzása, kicsit még szebb is elképzelhető lett volna, ami a fuvolaszólamot illeti. A hangszerelés nagyon jó volt, Williams élt az akkor magyarosnak

tartott, eredetét illetően azonban a janiczsárzenéből származó motívumok törökös effektusokkal való megjelenítésének lehetőségével.

A hivatalos program utolsó műsor-száma Kodály Galántai táncok című kompozíciója volt, amit Hamar Zsolt vezényelt. Ezek a táncfeldolgozások, csakúgy mint Kodály szépséges népdalkórsai, szárnyakat adnak az előadónak, aki valóban anyanyelvének érzi a magyar muzsikát. Nagyszerű előadás volt a pécsieké, jó tempókkal, kiváló tánckarakterekkel. Gyönyörű, sosem fakó pianók, zengő forték, olyan tutti, ami nemcsak látványos kavargás volt, de amelyben pontosan kidolgozott szólammok épültek egymásra, alkottak színpompás táncforgatagot.

Az első ráadáshoz vasutas egyenruhában érkezett Hamar Zsolt és kezdte – most a szó szoros értelmében – irányítani Strauß Kirándulóvonat című gyorspolkáját. A fehérkesztyűs gentlemant hamarosan a másik két karmester váltotta és mindenki a maga módján gazdagította azt a pompás zenei tréfát, amelynek végeredménye egy nagyon jó interpretáció lett.

Legvégül pedig újabb három ráadás-számot sorsoltak ki úgy, hogy Brahms 5. és 6. magyar táncának, valamint Strauß Éljen a magyar! Gyorspolkájának címét felírták három papírra, majd a közönség soraiból sorsot húzattak, hogy melyiket melyik karmester vezényelje. Így aztán a 6. magyar táncot Williams, az 5.-et Hamar Zsolt, a Strauß-polkát pedig Pasquet vezényelte, mindenki gyönyörűségére.

A forró hangulatú, csodálatos hangverseny sikeréhez nem kis mértékben járult hozzá a két műsorközlő: Katona Ágnes és az annak idején nagyszerű oboista Kircsi László, aki muzsikusként is a szavak, a nagyon jól megfogalmazott szavak embere tudott lenni.

Tóth Anna

# A Miskolci Szimfonikus Zenekar CD-je, az együttes fennállásának 40. évfordulója alkalmából

Kétségtelenül „hasznosak” a kerekszámú évfordulók; ilyenkor lehetőség nyílik számadásra, összegzésre, visszatekintésre – és a múlt ismeretében a jelen ünneplésére. Ilyenkor nemcsak az érdeklődés reflektora erősebb, hanem általában több produkcióra kerül sor. E lehetőségek közé tartozott a Miskolci Szimfonikus Zenekar számára a hangfelvétel-készítés, a Hungaroton Classic gondozásában. A művészeti vezető, első karmester Kovács László, aki immár két évtizede áll az együttes élén, a szimfonikus könnyűzene ismert-kedvelt alkotásaiból állította össze a CD műsorát.

A terv megvalósult, a felvétel elkészült. De túl a lényegi hallgatnivalón, már maga a műsorválasztás is elgondolkozásra kínál alkalmat, s ennek értékelése során többféle eredményre juthatunk, a választott szempontok szerint – s így akár az egymásnak ellentmondó következtetések valóságtartalmához sem férhet kétség.

Interpretációs játékunkat érdemes onnan kezdeni, hogy feltesszük a kérdést: mit érdemes hangfelvételen rögzíteni. Az előadók szempontjából kézenfekvő válaszként kínálkozik, hogy amit a legjobban tudnak, amit a legszívesebben játszanak, ami valamiféle szempontból rájuk jellemző, specifikus, netán ritkaság – természetesen azon a korlátozott területen belül, melynek határait a mindenki húzza meg. Mert az eladhatóság szempontja szinte mindig prioritást élvez – még olyan korban is, amikor önmagában a CD-felvétel készítése már-már mindennapos (amennyiben ki-ki előteremti a szükséges anyagi bázist). Főként, ha a rangos kiadó neve feltehetően többet jelent „árúvédjegynél” – tehát valamifajta minősítés is egyben.

Eldöntendő kérdés, hogy a kollektíva inkább személyes ügyének érzi az évfordulót, tehát közvetlen-közeli hallgatóság-

gának ízlését-igényét tartja inkább szem előtt, vagy éppen a szélesebb hatósugarú érdeklődést célozza meg. Gondolni kell persze arra is, hogy más az élőzene és más a hangfelvétel; s lehet, hogy az a koncertlátogató, aki meghallgatja a zenekarral valamely komolyzenei örökzöldet, hangfelvételen más együttes(ek) tolmácsolásában kíváncsi rá. (Önkéntelenül is eszembe jut a MÁV Szimfonikus Zenekar vállalkozása, amikor Brahms-jubileumot ünnepelve, felvételen is megörökítették Brahms-koncertjeik felvételén a szimfóniákat – igaz, szememben ideálisnak az

illik. (Félénk kérdés: netán kompenzáció, amiért máskor olyan darabokat is elő kell adniuk, amelyekhez nincs sok kedvük?!)

Lehet, hogy jutalom a felvétel a szimfonikus könnyűzene kedvelőinek is, akik most olyasmire jutnak (pl. Joplin-darabokhoz, Balogh Sándor hangszerelésében), amit máskor úgy kell elcsípniük akár rádióműsorban, akár felvételen – ez utóbbit leginkább másodkézből...

Mindenesetre, kicsit keveslem a választás kaliberét (bár tudom, nem szabad lebecsülni az örömmelés hasznát és jelentőségét a hivatásos muzsikusok életében!). Arra gondolok, hogy évtizedekkel később vajon milyen következtetések levonására ad majd okot ez a műsor – ki tudja, talán úgy tűnik majd, hogy a zenekar repertoárja rendkívül széles, de arra is lehet ebből következtetni, hogy a koncertrepertoárjukból semmit sem tartottak (ők, saját előadásban, vagy a lemezkiadók az ő tolmácsolásukban) megörökítésre méltónak, s ez utóbbi igen-csak szomorú lenne!

De nézzük a konkrétumot, a megvalósult felvételt!

A műsor aligha ad képet a zenekar fundamentumát képező vonósok felkészültségéről, legtöbbit a rézfúvósok mutathatnak meg tudásukból (gyakran szó-

lisztikus állásokban). Tobzódhatnak lehetőségekben (legalábbis, a hangszín-gazdagságot illetően) az ütősök is; elsősorban a Joplin-tételekben olyan hangszereken is játszhatnak, amelyek megszólaltatására egyébként – „szolgálatban” – ritkán kínálkozik alkalom.

Az örökzöldek általában teljes díszükben pompáznak. Azokban a könnyűzenei darabokban, amelyek megszólaltatása jellegzetesen egyetlen személyhez/előadóegyütteshez kapcsolódik (pl. slágereké),



túnt volna, ha a pódiumon sikerrel előadott kompozíciók rögzítésére utóbb stúdió-körülmények között került volna sor.)

Kovács László nyilván arra gondolt, hogy új oldaláról mutatkozik be az ország nyilvánossága előtt a zenekarral, melynek kíséretével ő vállalkozott a Kék rapszódia zongoraszóljának előadására is. Ha arra gondolunk, hogy ez a műfaji változatosság „feldobja” a zenekari muzsikusokat, tehát a műsort már-már hobby-szinten, lelkesen játsszák, akkor jutalomnak is be-

elsősorban magára a zenére figyelünk, nem pedig az interpretációra, a tolmácsolásmód mikéntjére. Ez utóbbi legfeljebb akkor tűnik fel, ha valami nincs a helyén, valamiféle hiányérzetet keltve a hallgatóban.

És itt érhető tetten olyasmi, ami ösztönösen talán máskor is foglalkoztatja a hallgatót – csak éppen nem tudja megragadni a problémát, s ez (bármilyen furcsán is hat) a kottaolvasás. Másképp közelítve, az egyes hangszerekek személyes részvétele szólamuk realizálásában. Nagyzenei műveknél a hangzó összkép kialakításának feladata végső soron a karmesterre hárul – s ha mindenki az ő irányításának-kérésének megfelelően játszik, olyan esetben is létrejöhet szinte ideális Egész, ha a játékosok némelyike nincsen tisztában az eme egészben elfoglalt

helyével. (Ha sokan maradnak értelmileg-érzelmileg kívül az adott zenei történeten, az hallhatóan a hangzás rovására mehet.)

A kottakép lejátszása, akár pontosan, gyakran kevésnek bizonyul a könnyedebb hangvételű darabok esetében. Ilyenkor hiába képzetek a muzsikuskok, mégis, „sótlan” marad az előadás. Esetünkben is gyakran elégedtek meg a játékosok a szép hangzással (bár vitathatatlan, hogy a vonósok hangszíne minden pillanatban kiegyensúlyozott-zsép!), s átadták magukat a passzív gyönyörködésnek olyankor is, amikor épp ezáltal poénokat hagytak ki. Úgy tűnik, nincsenek hozzászokva a Gershwinnél vagy épp Joplinnál szinte bármikor megtalálható lehetőségekhez, amelyek agogikát kívánnak, erősebb-hirtelenebb dinamikai váltást, vagy hasonló, akár előadástól előadásra változó, de alap-tendenciájukban azonos fordula-

tokhoz. (Más kérdés persze, hogy az itt hiányként feltűnő, azaz ideálisan „hozzátartozó” előadásmód mennyire hasznos lenne – ott sem luxus-többletként – a klasszikusok előadásakor is.)

Ernst Fischer: Az Alpoktól délre című szvitje esetében tűnik csak maradéktalanul kielégítőnek a néha „jelenlét” nélküli passzív, de szép hangszíni játékmód. Érdemes lenne belegondolni a játékosoknak: vállalnák-e, hogy akár életük végéig ilyennyire „információszegény” muzsikával töltsék idejüket? Érzésem szerint nem kellene sok idő ahhoz, hogy visszasíriák nemcsak a technikailag nehezebb, zeneileg összetettebb feladatokat, hanem még a fület néha valóban kevésbé gyönyörködtető, akár öncélúnak ható disszonanciákat is.

Fittler Katalin

## A Danubia Ifjúsági Szimfonikus Zenekar első CD-jéről

Október 31-én került bemutatásra a Danubia Ifjúsági Szimfonikus Zenekar első lemeze, amely a Warner Music Hungary gondozásában, a Pannon GSM támogatásával jelent meg.

Első felvétel készítése – elvileg kockázatos. Gyakorlatilag azonban kevésbé, ha mindenki „biztosra megy”. Biztosra megy a kiadó, hiszen klasszikus marketing menedzsere így nyilatkozott: „a Danubia a hazai zene fiatal generációjának egyértelműen legszínvonalasabb képviselője”, s ez, valljuk meg, korántsem üres reklámfogás.

Koncertsorozatok látogatottsága bizonyítja, hogy ez a fiatal csapat, a teenager-együttes (nemrég ünnepeltük fennállása 10. évfordulóját) méltán népszerű – az már önmagában is figyelemreméltó, hogy koncertjeiket a nézőteret nem csak a komolyzenén nevelkedett, idősebb korosztály tölti meg. Ne-



LISZT, ERKEL, WEINER, DOHNÁNYI, KODÁLY, BARTÓK

kik köszönhetően lehetőség kínálkozik a „nyitásra”, olyan közönségrétegnek/korosztálynak megcélzásával, amely korábban nem érdeklődött a kultúrkinccsek eme területe iránt.

A népszerűség azonban nemigen könnyíti meg a műsorválasztást. Tekintettel kell lenni a „piacra”, a keresletre, ugyanakkor arra is, hogy a választott program valóban lehetőséget adjon ez előadók tehetségének kamatoztatására. A Batta András, a lemez művészeti tanácsadója segítségével összeállított műsor valóban „többfunkciós”. Bár a cím („Táncok”) kissé megtévesztő, mindenképp alkalmas az érdeklődés felkeltésére. „Tánczenét” bárki szívesen vásárol – saját használatra csakúgy, mint ajándékozás céljából. Tehát, várhatóan kelendők lesznek a táncok. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a Danubia közönsége voltaképp

bármit (s ez korántsem lekcisnylés, sőt!) megvenne kedvelt zenekarával. Kockázat tehát aligha van – legfeljebb az előadók részéről. Merthogy, aki próbálta, tudja: nem könnyű (pesti zsargonnal: „nem sem-

mi”) talpalávalót húzni... Tehát, felelőssége legalább akkora, mint ha akár ismeretlen kompozíciókkal ismertetné meg hallgatóságát...

Nem tudni, mikor jön el annak a művészi igazságszolgáltatásnak az ideje, ami méltán kijár azoknak a tételeknek (részleteknek), amelyek környezetükből kiragadva lettek populárisak. Mint például Kodály: Intermezzója a Háryból, vagy a Palotás Erkel: Hunyadijából. E dallamok szinte első hangjaik hallatán felismerhetők – ugyanakkor valódi zenei tartalmuk közvetítésére legritkábban van mód. A zenekarok némelyikének a környéken jönnek ki, mások akár „rühellik” az ilyen örökzöldek – a közönség pedig mindig mintegy újrhallgatja őket, anélkül, hogy egyszer is odafigyelne rájuk. Annak viszont, aki arra vállalkozik, hogy előítéletektől mentesen, magát a kottaképet szólaltassa meg, csakhamar rá kell döbennie, hogy valóban igényes megszólaltatásuk: nehéz. Esetleg azért, mert hiányzik vagy kevés a stílusismeret. Lassanként generációs problémának is tekinthető, hogy mi az, ami átörökölhető a régiak értékes interpretációs hagyományából, s mi az, amit szükséges újraolvasni, újrhallgatni (tehát, a rendelkezésre álló minták „hitelességének” revíziója ugyancsak időszerű). Bizonyos szempontokból a régebbi korok zenéje kevésbé problematikus, hála a historikusok tényés adatfeltáró munkásságának.

Ilyenkor persze, leginkább a karmesternek kell „észnél lennie” – s erről a Danubia esetében Héja Domonkos gondoskodik, aki mindmáig nem felejtette el a zenekarával tett első lépéseit, s az időközben feltűnt buktatókat. Mégis, meg

kell vallani, néha hallunk az ő előadásukban is olyan interpretációs megoldásokat, amelyek nem állják meg a helyüket. Ilyenkor mindig Sebők György mesterkurzusainak azok a pillanatai jutnak eszembe, amikor a növendékhez és a közönséghez egyaránt szólva, bölcsen mosolyogva azt mondta: higgye el, magán kívül mindenki érzi, hogy mikor kellene az új frázist indítani; de maga korábban játssza.

Ilyen meggondolásból talán kár volt ilyen speciálisan igényes műsorról felvételen bemutatkozni a zenekart. Mert például Dohnányit a legkevesebb zenekar tud „jól” játszani, tehát azzal az eleganciával, ami szerves része a muzsikának, de egy farmeres-hátizsákos generáció számára elképzelhetetlenül „kosztümös” – Weiner zenekari műveiben viszont annyira a szín, amennyinek kikísérletezésére kizárólag jelentékeny kamarazenei repertoár ismeretében válhat alkalmassá bármely hangszeres...

Ugyanakkor, van a műsornak egy perdöntően fontos része, s ez Bartók: Táncszvitje. A „táncok” popularitását felhasználva, értékes és igényes feladatot csempészett a programba az együttes vezetője. E felvételnek azért is nagy az értéke, mert egyébként – tekintve a nemzetközi kínálatot – aligha valószínű, hogy egyébként lehetőséget kaptak volna a méltán világhíres mű előadására, ami viszont sokmindenkinél fontos: a zenekarnak és karmesterének, továbbá mindazoknak, akik „gyanútlanul”, egyszerűen népszerű muzsikát hallgatva kedves együttesük tolmácsolásában, azon vehetik magukat észre, hogy Bartók zenéjében gyönyörködnek. Túl e szempontokon, ez az interpretáció korpét is ad arról, hogy

a 21. század kezdetén egy élvonalbeli fiatal gárda milyen szinten érti-érzi Bartók immár nyolc évtizedes zenéjét. A partitúrával való végighallgatást inkább csak az elszántaknak ajánlom – kiderülhetnek apró eltérések és pontatlanságok, tudatosan és/vagy véletlenül. Tudatosnak tekinthető például, hogy Héja Domonkos nem ragaszkodik szigorúan a metronóm-jelzésekhez, gyakran hajszállal mérsékelt tempót választ (ami külön öröm olyan zenei világban, amikor a jelentős muzikus-egyéniségek közül is sokan indokolatlanul hajszolják a tempót). Ilyen környezetben aztán lezserül kezelünk olyan pontatlanságokat is, amelyeket akár egyetlen rendezői utasítással ki lehetett volna küszöbölni (pl. a szólóklarinét ritmushibáját egy egyébként zeneileg szépen megformált frázison belül). Dicséretes, hogy a folyamatok egésze, a mondandó, az anyanyelvi értés biztonságával, sérülés nélkül közvetítve jut el a hallgatóhoz. Ilyenkor nehéz elképzelni a nyolc évtizeddel ezelőtti ősbemutató értetlenkedő interpretátorait...

Remélhetőleg lesz módja a Danubiának, immár nem ifjúsági zenekarként, később ismét lemezre játszani Bartók remekét – s akkor további tanulságokat nyerünk, az interpretáció világát illetően.

Végeredményben korszakos jelentőségű ez a CD-korong. Talán a Liszt Ferenc Kamarazenekar fellépése óta nem állt ilyen ígéretes együttes közönség elé, éppen ezért mindenkor „megmozdulásuk” regisztrálásáért köszönet a kiadónak, hiszen a hazai legújabb kori interpretáció-történet jelentős állomásánál segítkezik.

*Fittler Katalin*

## Világpremier: Takács Jenő szerzői lemeze

Az 1902. szeptember 25-én született Takács Jenőnek, a legmagasabb kort megért zeneszerzőnek előadója és hallgatója egyaránt sajátos helyzetbe kerül: élő zeneszerző művét játssza-hallgatja (ha úgy tesszik: kortárs zenét) akkor is, amikor a kompozíció keletkezési dátuma korábbi generációk műveivel egyidős.

Ám Takács Jenőre nem elsősorban mint hosszú életű komponistára érdemes felfi-

gyelni – a Cinfalván született, s mindmáig ott (tehát a burgenlandi Siegendorfban) élő zeneszerző ugyanis hosszú élete folyamán különböző funkciókban, a világ különböző helyszínein szerzett elismerést a magyarságnak.

A most megjelent felvétel életének idehaza komponált (bár később átdolgozott) három művét tartalmazza: a Miniaturök zenekarra kiváltképp érdekes: a Weöres

Sándor „A holdbéli csónakos” című bábjátékához írott kísérőzene partitúrája elveszett, s az egykor Pécsen, majd Budapesten bemutatott műből mára mindössze a nyolctételes szvit maradt, adalékként a szerző 40-es évekbéli stílusához. Ugyancsak a szerző életének pécsi időszakában készült a zongorára, vonózenekarra és ütőhangszerekre komponált zongoraverzeny is, amelyet az „Ének a Teremtésről”

című kantátához hasonlóan, később Cincinnatiban dolgozott át.

A nyugati határszélen, a szerzőhöz nemcsak földrajzilag közel, de műveinek rendszeres megszólaltatásával élő kapcsolatot létesítő Szombathelyi Szimfonikus Zenekar számára testreszabott feladat e művek megszólaltatása. Az együttes, amely fennállása óta, a tagság lassú cserélődésétől függetlenül, mindig több-kevesebb részt vállalt a 20. századi zeneművek megszólaltatásában, zenetörténeti stílusismereti birtokában és a későbbi (kortárs) kompozíciók ismeretében méltán értő megszólaltatója a 20. század derekán készült daraboknak. Számukra korántsem tűnik ez

„modern” (tehát szokatlan, nehezen megközelíthető) zenének, annál is inkább nem, merthogy aki már játszotta Bartók és Kodály megannyi – összehasonlíthatatlanul komplexebb – művét, könnyen tájékozódik ebben a nagyközönség számára is könnyen befogadható zenei világban. Takács Jenő zenéjének erénye nem a mondanivaló mélységében (elvontságában) keresendő – a biztos formaérzékkel komponált tételek színvilága az, ami mindmáig érdekessé teszi darabjait. Pál Tamás vezényletével a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar könnyed-probléma-mentesen ad képet a 40-es éveiben járó szerző zenéjéről. Interpretációjuk hitelét éppen az adja, hogy – időbeli tájékozódásuknak köszönhetően – értően olvassák a kottát, tehát tudják „súlyozni” a megszólaltatnivalót; szerencsére még mindig képesek észrevenni a felhőtlen szépségeket (ilyenkor nem a technikailag könnyű játszánivalót bagatellizáló közönyt játszó szólómaikat), és mivel viszonylag ritka a dramatikus történés, azt minden esetben gondosan megformálva emelik ki a csúcspontokat. A Miniatürök mindegyike zsánerképet fest; külön öröm, hogy az egyszerűbb mondandó kifejtése mindig rövid ideig tart, tehát a zsáner- és karakterképek pergő egymásutánja valóban élvezetes hallgatnivalót kínál.

A Zongoraverseny szólóját Aima Maria Labra-Makk játssza – a kompozíciót elsődlegesen a szerzői életmű szempont-



jából tekinthetjük jelentősnek. Hangzásvilága – színgazdagsága ellenére – nem készletre koncentrált figyelemre a hallgatót; lehet persze érdekének is tekinteni ezt – ami által sokak számára tűnhet tetsetősnek, mivel háttérzeneként is hallgatható. Első hallásra kevésbé intenzívnek tűnik ahhoz, hogy a szakmabeli hallgató készletet érezzen nyomon követni, kielemezni, hogyan csapódnak le benne a keleti hatások, s hogy minden egzotikus kolorit ellenére is miképp tudja megőrizni azt a hangvételt, amelynek hallatán (elsősorban persze a külföldi hallgató számára) akár nyilvánvalónak is tűnhet a szerző magyar zenei anyanyelve.

A Weöres Sándor versére komponált kantáta, az „Ének a Teremtésről” műsorra tűzésének legnagyobb hasznát abban látom, hogy megszólaltatásában hanglezárási készítésre máskor kevés lehetőséggel rendelkező kórusok is részt vesznek. A Zenebarátok Szombathelyi Kórusa mellett a celldömölki Liszt Ferenc Kórus, valamint Szentgotthárd Városi Vegyeskara is hallatja hangját. Olyan korban, amikor halódik az amatőr muzsikálás, s nemcsak a hangszeres házimuzsikálás ritka, hanem az amatőr kórusmozgalom produkciói is leginkább kizárólag alkalmakhoz kötődnek, semminthogy végigkísérnék a dalosok mindennapjait, a maradandó eredményt felmutató szereplés sikerélménye remélhetőleg új lendületet ad a további lelkesedéshez.

Az eredmény egy kicsit visszás: a felvételre valóban felkészült előadók számára talán kevésnek bizonyult a két nap – avagy, még alaposabb felkészülésre lett volna szükség ahhoz, hogy két nap alatt a tőlük telhető maximumot tudják produkálni. Ha szöveggel a kézben hallgatjuk a kantátát, nincs gond – de ha csupán füllünkre hagyatkozunk, bizony, nem mindenhol érthető a szöveg. Pontosabban: Weöres Sándor versét mindössze szövegként értékelték, ahelyett, hogy mintegy versmondók mintájára, elmondták volna, azaz, a tartalmi értékről is tanúságot téve. Felvételt készítésben rutinnal nem rendelkezők iránt persze nem illik maximalista igényeket

táplálni – de itt nem többlet-tudást kérnék számon, hanem hozzáállásbeli problémaként érzékelem, hogy megelégedtek a szólások végigéneklésével, anélkül, hogy intenzitással a formálás, a hangulatok visszaadása követelményeinek is eleget tettek volna. (Ilyen esetekben talán a felvételvezető rendezőre hárulhatna a kevésbé hálás feladat, hogy visszahallgatással szembesítse az előadókat azzal, amit megszólaltattak – esetleg ettől azonnal bekövetkezhet a „csoda”!)

És rögtön arra kell gondolnom: bár csak lenne sok lehetőség arra, hogy ezt a produkciót minél többször közönség elé vigyék – mert élő interpretációban még az esetleges problématicuságokkal együtt is rendkívül meggyőző lenne mindhárom műsorszám – s ez az a 20. századi zene, amely segít eloszlanni azokat az előítéleteket, amiket oly nagy előszeretettel táplál a történeti zenén nevelkedett zenebarát. Kiderül, hogy a 20. században is születtek „hallgatható”, könnyen érthető kompozíciók – s az ilyen sikerélmények remélhetőleg hozzájárulnak ahhoz, hogy minél többen kapjanak kedvet ahhoz, hogy bővítsék az általuk hallott-ismert-kedvelt muzsikák repertoárját, hogy ne mélyüljön már tovább a szakadék, vagyis, legyen átjárás a régmúltból a közelmúltba, a tegnaptól a mába.

Fittler Katalin